

Всесвітній день боротьби зі сказом, який проводиться 28 вересня за ініціативи благодійної організації «Альянс з боротьби зі сказом» та Центру профілактики та контролю за інфекційними захворюваннями (CDC) покликаний підвищувати інформованість про наслідки сказу в людини і тварин, а також поінформувати населення наскільки легко його попередити і як запобігти виникненню захворювання серед людей, ведучи боротьбу з його збудником серед тварин.

Впродовж ряду років епізоотична ситуація зі сказу в Закарпатській області вимагає уваги як фахівців ветеринарної медицини, так і контролю фахівців з епідеміології ДУ «Закарпатський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України». В медичні заклади області постійно звертаються жителі краю з покусами тварин. Викликає стурбованість збільшення кількості бродячих, безпритульних собак в населених пунктах області. За даними фахівців ветеринарної медицини в Закарпатській області при обстеженні на сказ тварин встановлено циркуляцію збудника сказу майже на всій території області.

Сказ, або водобоязнь – небезпечне інфекційне захворювання зоонозної природи, яким хворіють тварини і люди. Збудник сказу – вірус. Вірус живе в природі тільки в організмі теплокровних. Собака або інша тварина, яка захворіла на сказ, стає неспокійною, агресивною. Іноді сказ протікає в тихій (паралітичній) формі. Хвора на сказ тварина під час укусу наносить рани, забруднюючи їх слиною, яка містить мільярди вірусів сказу. Вірус із рани або подряпини, змоченої слиною хворої на сказ тварини, проникає в спинний і головний мозок і там розмножується.

В деяких випадках для захворювання на сказ достатньо попадання слини хворої на сказ тварини в подряпину, тріщину шкіри або слизової оболонки. Час з моменту проникнення вірусу в організм і до початку захворювання називається скритим періодом інфекції. Він може тривати від двох тижнів і до 6 місяців і більше. Заражена тварина починає виділяти вірус зі слиною за 7-10 днів до появи у неї перших ознак захворювання, але особливо активно виділяє вірус під час хвороби. Якщо вірус сказу проник в організм людини і почав в ньому розмножуватися, він завжди викликає важке запалення спинного і головного мозку (мієлоенцефаліт), яке частіше всього закінчується смертю хворого.

Ще біля 2 тис. років тому назад люди знали, що сказ передається людині хворими тваринами під час укусу. Щоб врятувати людину, древні медики припікали рану розпеченим залізом або відрізали покусані частини тіла (пальці, кінцівки). Але ці жорстокі методи рідко допомагали. По - справжньому вивчення сказу було розпочато в кінці позаминулого століття. Тепер лікарі добре знають, яким чином цей вірус може бути знищений в природі.

Людина, яка заражена вірусом сказу, може бути захищена від захворювання, якщо постраждалий своєчасно звернеться до лікаря. Таким чином, охорона здоров'я людей є справою не тільки лікарів, але й самого населення. В боротьбі з цією інфекцією вирішальне, радикальне значення має знищення вірусу в природі. Вірус сказу в природі зберігається в організмі різних диких тварин (вовки, лисиці, шакали, єноти). Серед них постійно спостерігаються спалахи (епізоотії) інфекції. В зв'язку із спалахами серед лисиць збільшився ризик захворюваності сказом людей і сільськогосподарських тварин.

Сказ – типова ранова інфекція, при якій зараження найчастіше відбувається при укусі. На практиці мають місце випадки зараження при ослиненні скаженою твариною (безпосереднє попадання слини на пошкоджені шкіру або слизову, механічний занос слини при царапанні лапкою, при розробці тушок тварин, контакт з обслиненим посудом, шкірою тварин і т.д.), причому найбільшу небезпеку тут представляють випадки порізів ножом при знятті шкірки з хворої лисиці.

Спалахи сказу підтримуються безпритульними собаками і котами. Для того, щоб ліквідувати спалахи, необхідно утримувати собак ізольовано, на прив'язі, виводити на вулицю в наморднику і на повідку, тим самим зменшується і ризик їх зараження сказом. Якщо собака, яка правильно утримується і захворіє на сказ, то вона не зможе передати інфекцію іншим собакам і котам. Таким чином, ланцюжок інфекції буде розірвано. В

населених пунктах безпритульних тварин необхідно відловлювати.

Друга ефективна міра боротьби зі сказом – це щеплення. В тих населених пунктах, де всі собаки, які належать населенню, щепляться, спалахів сказу не буває. Якщо встановлено факт контакту, наприклад, лисиці, хворої на сказ, з домашніми тваринами, то всіх собак і котів, як підозрілих в зараженні знищують, а цінних тварин повторно щеплять проти сказу. Необхідно завжди пам'ятати, що поки зберігаються спалахи сказу серед тварин, то будуть і випадки захворювання серед людей.

Спосіб знешкодження вірусу сказу в організмі зараженої людини був відкритий французьким вченим Луї Пастером у 1885 році. Пастер створив вакцину, яка створює несприйнятливості людського організму до захворювання на сказ. З 1957 року в СРСР почали застосовувати антирабічний гамма-глобулін. Досвід практичного застосування гамма-глобуліну і вакцини дозволяє говорити про 100,0% ефективність сучасних методів попередження сказу у людини. Щеплення проти сказу призначаються тільки лікарями. Через це, якщо вас покусала або обслинявила яка-небудь тварина, або ви знімали шкіру з хворих або загиблих тварин, негайно порадьтеся з лікарем.

Якщо лікар прийшов до висновку про необхідність проведення антирабічних щеплень, то, значить є підозра, що у ваш організм проник вірус сказу. Заключення це надзвичайно серйозне, воно зобов'язує постраждалого до відповідальності. Як показує досвід, в тих випадках, коли постраждалі несвоєчасно зверталися до лікаря, самостійно припиняли щеплення, порушували режим (вживання спиртних напоїв, тощо), захворювання, як правило, закінчувалося у таких хворих трагічно. Ось чому так важливо правильно і чітко виконувати всі поради лікаря. Таким чином, в наш час є всі можливості для ефективної боротьби зі сказом і вона буде тим успішніша, чим активніше включиться в цю боротьбу все населення.

Виконуйте всі поради лікаря !

Обов'язково робіть всі назначені вам щеплення і не припиняйте їх самостійно. Це збереже вас від захворювання на сказ.